

# 4. HRVATSKI KONGRES MENOPAUZALNE MEDICINE

s međunarodnim sudjelovanjem

6. – 7. 10. 2022.

Hotel Westin / Zagreb



## Prehrana tijekom menopauze – novije spoznaje

izv. prof. dr. sc. Donatella Verbanac

Zavod za medicinsku biokemiju i hematologiju  
Sveučilište u Zagrebu  
Farmaceutsko biokemijski fakultet

Zagreb, 6. listopada 2022.



# Osnovni principi pravilne prehrane

- Važno je da tijelo obrokom dobije različite namirnice:
  - Pet skupina osnovnih prehrambenih tvari: proteini ili bjelančevine, ugljikohidrati ili šećeri, lipidi ili masti, minerali i vitamini, te šesti „element” – voda.
- Obrokom treba unijeti točno određenu količinu prehrambene tvari koja odgovara našoj dobi, građi i potrebama.

# Dvije vrste pojedinaca

## BMI $\leq$ 20

- Povećavati unos kalorija (250-350 Kcal dnevno)
- Prehrana s više složenih ugljikohidrata i s većim udjelom mononezasićenih i polinezasićenih masnih kiselina
- Poželjno je uvećanje mase od 1,5 kg mjesečno

## BMI $\geq$ 30

- Smanjivati unos kalorija (300-500 Kcal dnevno)
- Prehrana s manje ugljikohidrata i masti
- Poželjan je gubitak 5-10% tjelesne mase u 12 mjeseci

# Od čega se sastoji naše tijelo

70 kg

- 42 kg voda = 60%
- 11 kg bjelančevina = 17%
- 10 kg masti = 15%
- 5 kg minerali i vitamini = 7%
- 0,5 kg glikogen = 1%

100 kg

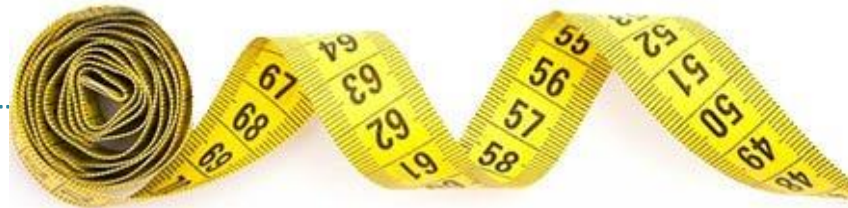
- 40 kg voda = 40%
- 10 kg bjelančevina = 10%
- 42 kg masti = 42%
- 5 kg minerali i vitamini = 5%
- 0,5 kg glikogen = 0,5%

I onda nailazimo na ovakve poruke...



# Poželjna prehrana za određenu masu tijela

- O prekomjernoj tjelesnoj težini i o zdravstvenim problemima vezanima za njezinu pojavu sve se više vodi briga u znanstvenim i laičkim krugovima.
- Danas se pretilost klasificira kao bolest.
- Edukacija svih dobnih skupina ključna je u razumijevanju i primjeni pojedinih pravila koja govore o tome kako svatko od nas može preventivno djelovati i sačuvati zdravlje organizma vodeći brigu o unesenim i potrošenim kalorijama tijekom dana.



- Pri utvrđivanju pretilosti i pri provođenju dijeta za mršavljenje treba pratiti opseg struka, a manji naglasak dati na apsolutni gubitak kilograma.
- Svako smanjenje opsega struka vodi prema boljoj fizičkoj kondiciji, smanjuje opasnost od bolesti prouzročenih postojanjem masnog tkiva na području oko struka jer upravo se za to masno tkivo zna da djeluje na izlučivanje molekula koje pokreću upalne i degenerativne procese u organizmu.


# Što se određuje mjerenjem impedancije?

- Količina vode u tijelu
- Masa tijela bez masti
- Postotak masti

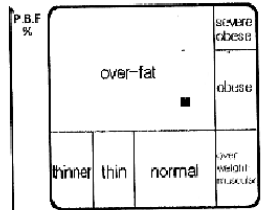
Korisni podaci za liječnika i pojedinca koji dolazi provjeriti svoj zdravstveni status




DATE	....	23.12.2003
TIME	.....	02:10:18
MODE	.....	WHOLE
SEX	.....	MALE
AGE	.....	47

  
Over-fat

ITEM	RESULT	CONTROL
HEIGHT	....	177.0 cm
WEIGHT	....	77.3 kg + 4.3
P.B.F	....	24.7 % + 4.7
M.B.F	....	19.1 kg + 4.5
L.B.M	....	58.2 kg - 0.2
T.B.W	....	41.9 kg - 0.1
B.M.I	....	24.7 kg/m <sup>2</sup> STANDARD
FATNESS	....	+ 5.9 % STANDARD
STD.WT	....	73.0 kg
B.M.R	....	1452 kcal
V.S.R	....	0.409
BODY AGE	....	48
IMPEDANCE	....	411 Ω

  
B.M.I.

ITEM	RESULT	
PROTEIN	.....	11.0 kg
MUSCLE	.....	53.7 kg
MINERAL	.....	4.5 kg
I.C.F	.....	27.9 kg
E.C.F	.....	14.0 kg

 Please consult the results

# Slaganje obroka za žene u menopauzi

• **Individualni princip** –u slaganju obroka posebna se pozornost pridaje proteinima, koji su uz vodu temelj izgradnje svih naših fiziološki važnih enzima, osnovnih građevnih struktura i mišića.





# Prednost bjelančevina iz životinjskih izvora

- Cjelokupan izvor bjelančevina (sadrže sve aminokiseline)
- Kvalitetnije se ugrađuju u mišiće, dulje zadržavanju dušik i posjeduju bolju anti-kataboličku aktivnost u odnosu na biljne izvore bjelančevina
- Nemasno crveno meso – dobar izvor željeza (35% bioraspoloživo), vitamina B skupine, posebno B<sub>12</sub>, Q<sub>10</sub>, karnitin, Zn, Se



# Prednosti bjelančevina iz biljnih izvora (soja i proizvodi od soje)

- Cjelokupan izvor bjelančevina (sadrži sve aminokiseline)
- Smanjuje vrijednosti LDL-kolesterola u serumu
- Potiče anaboličku aktivnost, pomaže u otklanjanju masnih naslaga i u izgradnji mišićne mase
- Sadrži isoflavone koji djeluju kao
  - Antioksidansi
  - Fitoestrogeni
- Preporuka 30 g/dan



# Važnost ugljikohidrata

## Način uzimanja

- Konzumirati u 2-3 dnevnih obroka redovito.
- Konzumirani u količini od 0,5 kg/dnevno čime čuvamo energetske rezerve za umne i tjelesne napore.

## Najbolji izvori



# Uloga masti

## Važnost i funkcija

- Važne su za normalan rad organizma, u njima su otopljeni vitamini A, D, E i K.
- Spori izvor energije - slabo se troše kod većih napora i onih koji trebaju «brzu» energiju.
- U prehrani žena u menopauzi (baš kao i na drugim jelovnicima, trebale bi više biti zastupljene nezasićene od zasićenih masnih kiselina) što znači da bi se jelo trebalo pripremati na ulju biljnog podrijetla

## Najbolji izvori

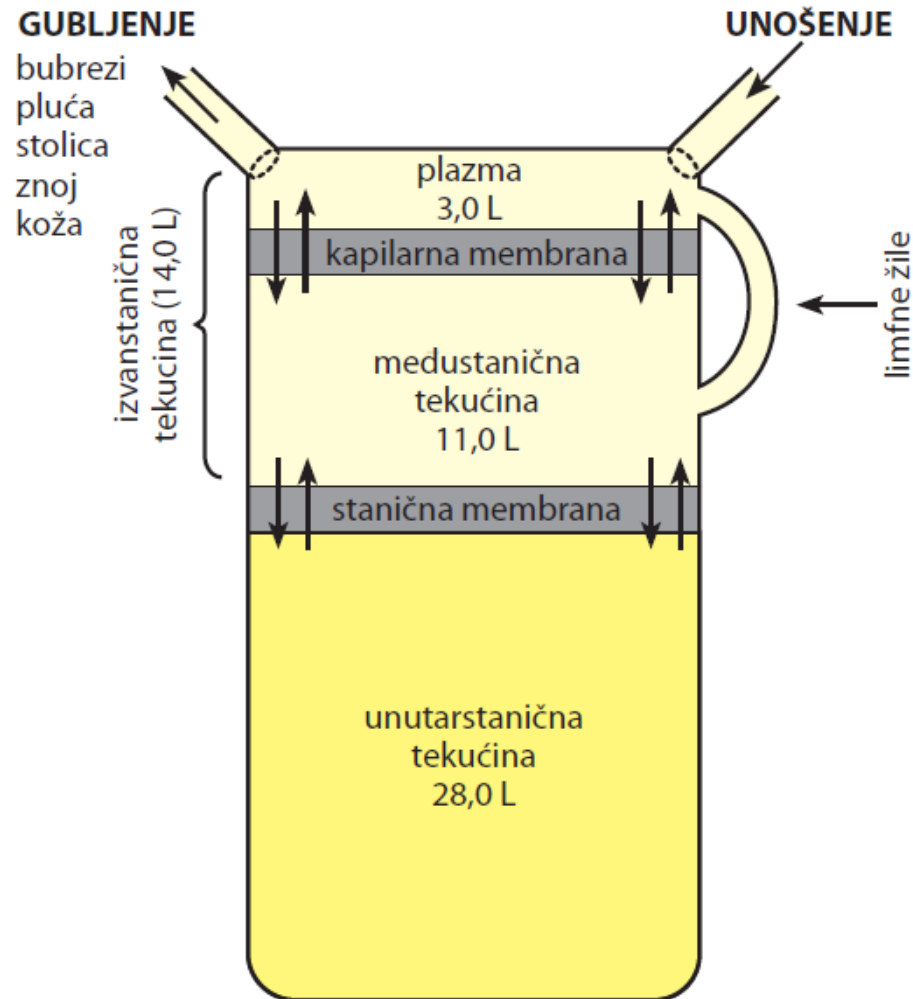


# Voda i hidriranje organizma u menopauzi

## Voda u tijelu

- Čini 50 do 70 posto tjelesne mase čovjeka.
- Neophodna je za prijenos kisika (respiracijski proces), hranjivih sastojaka (glukoze, vitamina, željeza i drugih), održavanje tjelesne temperature, provođenja metaboličkih, biokemijskih procesa, kao i tijekom probave i apsorpcije.
- Kako se voda gubi tijekom naprezanja – znojenjem i insenzibilnom perspiracijom – određeni izazov može predstavljati razina elektrolita (magnezij, natrij, kalij ...)

## Raspodjela vode u organizmu



# Voda i elektroliti nakon bilo koje tjelesne ili umne aktivnosti

- Žene moraju unijeti veće količine tekućine obogaćene elektrolitima, kao što su **izotonički napici, prirodna mineralna voda ili mješavina od pola čaše soka naranče, druge polovice vode i prstohvata soli.**
- Ako je homeostatski stupanj hidracije organizma potrebno ostvariti unutar 24 sata ili ako su izgubljeni značajni kilogrami tjelesne težine (više od 5% tjelesne mase), tada se preporučuje **strukturirani odgovor** kako bi se odgovarajuće nadomjestili tekućina i elektroliti.





# Pojedini dijelovi predavanja mogu se pronaći ovdje:



*Review*

## The Role of Gut, Vaginal, and Urinary Microbiome in Urinary Tract Infections: From Bench to Bedside

Tomislav Meštrović <sup>1,2,†</sup>, Mario Matijašić <sup>3,\*,†</sup> , Mihaela Perić <sup>3</sup>, Hana Čipčić Paljetak <sup>3</sup>, Anja Barešić <sup>4</sup>  and Donatella Verbanac <sup>5</sup>

*Diagnostics* 2021, 11, 7.  
<https://dx.doi.org/10.3390/diagnostics11010007>

- <sup>1</sup> University Centre Varaždin, University North, 42 000 Varaždin, Croatia; [tmestrovic@unin.hr](mailto:tmestrovic@unin.hr)  
<sup>2</sup> Clinical Microbiology and Parasitology Unit, Dr. Zora Profozić Polyclinic, 10 000 Zagreb, Croatia  
<sup>3</sup> Center for Translational and Clinical Research, University of Zagreb School of Medicine, 10 000 Zagreb, Croatia; [mihaela.peric@mef.hr](mailto:mihaela.peric@mef.hr) (M.P.); [hana.paljetak@mef.hr](mailto:hana.paljetak@mef.hr) (H.Č.P.)  
<sup>4</sup> Division of Electronics, Ruder Bošković Institute, 10 000 Zagreb, Croatia; [anja.baresic@irb.hr](mailto:anja.baresic@irb.hr)  
<sup>5</sup> Department of Medical Biochemistry and Haematology, University of Zagreb Faculty of Pharmacy and Biochemistry, 10 000 Zagreb, Croatia; [donatella.verbanac@pharma.unizg.hr](mailto:donatella.verbanac@pharma.unizg.hr)  
\* Correspondence: [mario.matijasic@mef.hr](mailto:mario.matijasic@mef.hr)  
† These authors contributed equally to this work.

# Menopauza je stanje –osnovne osobine

## Negativne:

- Prvi simptom je umor i iscrpljenost (90% žena)
- Neurovegetativni simptomi:
  - Naleti vrućine (50 – 90 %)
  - Znojenje (50 – 90 %)
  - Vrtoglavica, glavobolja (~ 50 %)
  - Palpitacije srca (~ 35 %)
- Psihički simptomi:
  - Poremećaji spavanja i loš san (50 – 70 %)
  - Depresivna raspoloženja (~ 50 %)
  - Razdražljivost, nervoza, letargija
- Urogenitalna atrofija (80 – 90 %)
- **Kardiovaskularne bolesti, osteoporoza, smetnje vida**

## Pozitivne:

- Jednostavnije obavljanje svakodnevnih aktivnosti
- Znatno smanjena vjerojatnost od nastanka anemije
- Nestanak zabrinutosti oko neželjenih trudnoća
- Optimizam oko budućnosti
  - Jasan pogled u ono što budućnost donosi



# Clinician's Guide to Prevention and Treatment of Osteoporosis

F. Cosman • S. J. de Beur • M. S. LeBoff • E. M. Lewiecki •  
B. Tanner • S. Randall • R. Lindsay

- Opće preporuke uključuju i prehranu, a odnose se na :
  - ukupan unos kalcija
    - 1000 mg/dan - za muškarce životnoj dobi od 50. do 70. godine života
    - 1200 mg/dan - za žene nakon 51. i muškarce nakon 71. godine života
  - ukupan unos vitamina D
    - 800-1000 IU/dan
  - unos hrane obogaćene tim sastojcima

REVIEW

# Effects of Dairy Products Consumption on Health: Benefits and Beliefs—A Commentary from the Belgian Bone Club and the European Society for Clinical and Economic Aspects of Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases

Serge Rozenberg<sup>2</sup> · Jean-Jacques Body<sup>3</sup> · Olivier Bruyère<sup>1</sup> · Pierre Bergmann<sup>4</sup> · Maria Luisa Brandi<sup>5</sup> · Cyrus Cooper<sup>6,7</sup> · Jean-Pierre Devogelaer<sup>8</sup> · Evelien Gielen<sup>9</sup> · Stefan Goemaere<sup>10</sup> · Jean-Marc Kaufman<sup>11</sup> · René Rizzoli<sup>12</sup> · Jean-Yves Reginster<sup>1</sup>

Mliječni proizvodi predstavljaju vrijedan dijetetski „pripravak” :

- zbog visokog sadržaja kalcija i visoke hranjive vrijednosti
- kalcij j iz tih izvora posjeduje visoku bioraspoloživost
- riječ je o dostupnim i relativno jeftinim proizvodima

Brojne nacionalne prehrambene preporuke zagovaraju uzimanje 3 porcija mliječnih proizvoda dnevno (primjerice oko 2,5 dcl mlijeka, oko 50 g sira, jedan jogurt) pri čemu se osigurava preporučeni dnevni unos kalcija

# Sadržaj kalcija u pojedinim namirnicama

**Table 2** Comparison of the amount of absorbable calcium in calcium-rich foods

Food	Standard serving size <sup>a</sup> (g)	Calcium content/ serving (mg)	Calcium absorbed/ serving (mg)	Servings needed to equal 240 ml milk
Milk	240	300	96	1.0
Yogurt	240	300	96	1.0
Cheddar cheese	42	303	97	1.0
Tofu with calcium	126	258	80	1.2
Bok choy	85	79	43	2.3
Kale	85	61	30	3.2
Broccoli	71	35	21	4.5
Spinach	85	115	6	16.3
Red beans	172	41	10	9.7
White beans	110	113	25	3.9
Pinto beans	86	45	12	8.1
Rhubarb	120	174	10	9.5

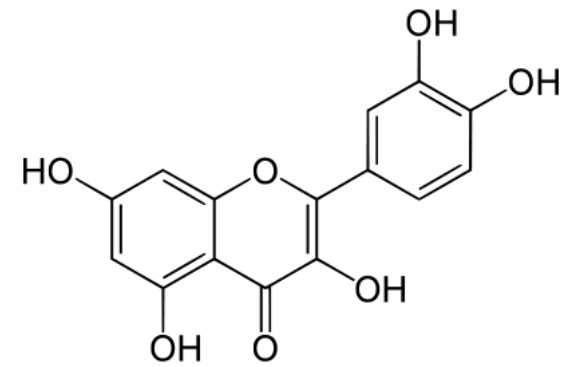
Source Adapted from Weaver 1999 [20]

<sup>a</sup> 1 serving = 240 ml milk; 42 g (1.5 oz) cheese; 85 g green leafy vegetables

Table 1. Food group recommended servings per day	
Food group	Recommended servings per day
Vegetables, all types, including starchy	Ad libitum, with a variety of colors represented
Fruits, all types	2-4 servings (1 serving = 1 medium piece or 1/2 cup)
Whole grains (eg, quinoa, brown rice, oats)	6-11 servings (1 serving = 1/2 cup cooked or 1 slice whole grain bread)
Legumes (beans, peas, lentils, soy foods)	2-3 servings (1 serving = 1/2 cup cooked)
Leafy green vegetables (eg, kale, lettuce, broccoli)	At least 2-3 servings (1 serving = 1 cup raw or 1/2 cup cooked)
Nuts (eg, walnuts, almonds, pistachios)	1-2 ounces
Seeds (eg, chia, hemp, and flax seeds)	1-3 tablespoons
Fortified plant milks (eg, soy, almond, cashew)	Optional, 2-3 cups
Fresh herbs and spices	Optional, ad libitum



Julieanna Hever, *Plant-Based Diets: A Physician's Guide*, *The Permanente Journal/Perm J* 2016 Summer;20(3):15-082



## Kvercetin i ostali polifenolni spojevi

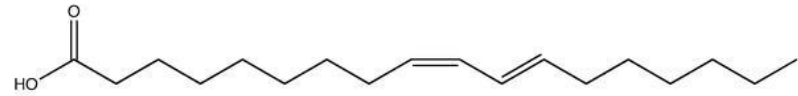


- kao zasebne molekule imaju malu bioraspoloživost
- pokazuju aditivni i/ili sinergistički učinak preko transkripcijskih mehanizama posredovanih i s NF- $\kappa$ B, AMPK, PPAR $\gamma$ , PGC-1 $\alpha$
- djeluju kao inhibitori probavnih enzima (npr. miricetin vs amilaza)
- smanjuju adipogenezu
- moduliraju mikrobiotu koja njih ujedno metabolizira

*Lo Piparo et al. 2008; Rayalam et al. 2008; Del Rio et al. 2011; Zamora-Ros et al. 2014;*

<http://europepmc.org/abstract/MED/16802696>





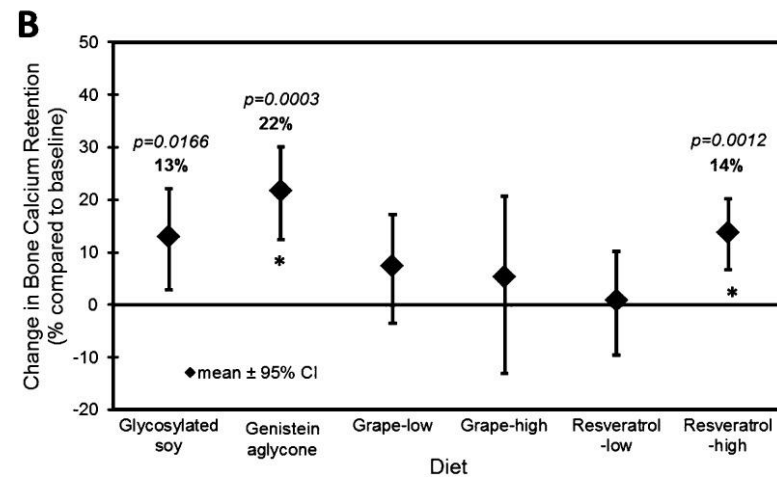
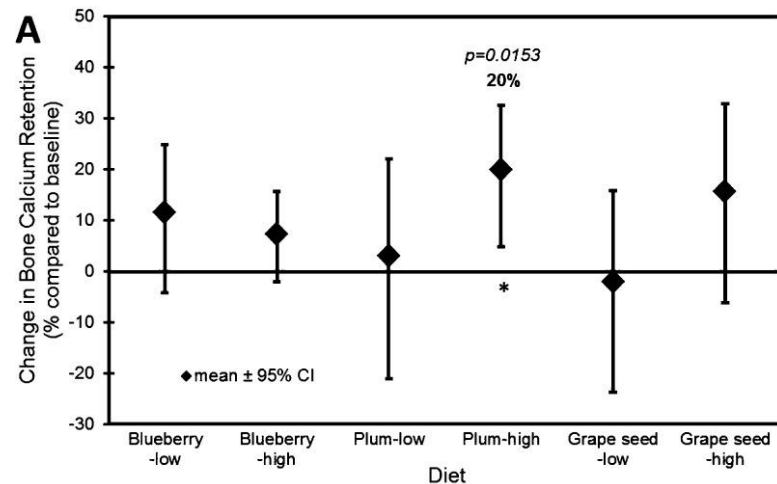
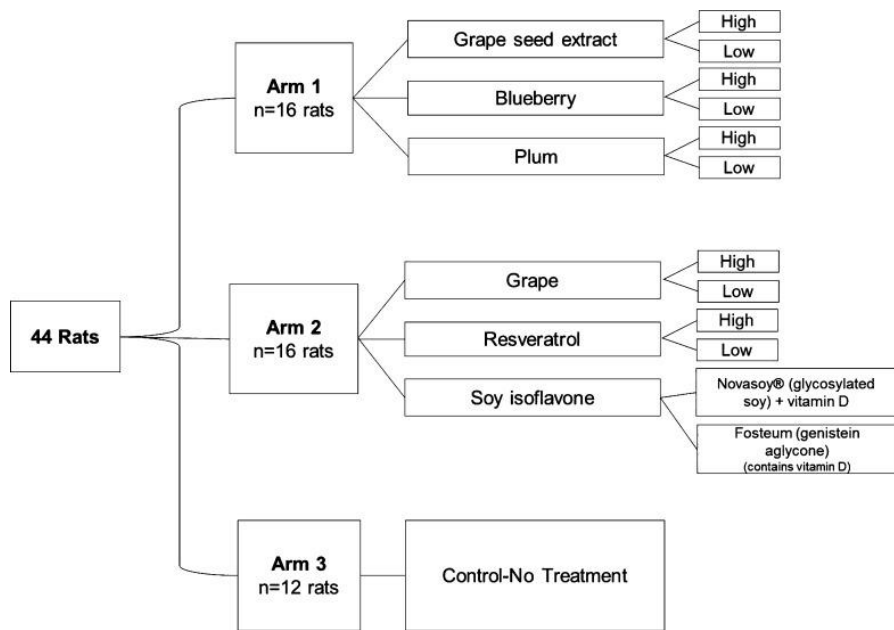
## Konjugirana linolna kiselina

- inhibira lipoprotein lipazu i potiče enzime  $\beta$  oksidacije masnih kiselina
- snižava razinu **leptina**

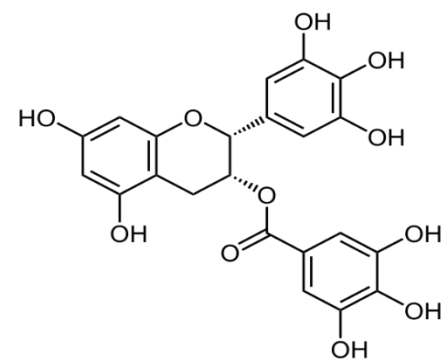


↓  
debljina u životinja  
↓  
debljina u ljudi  
(još uvijek nekonzistentni rezultati)

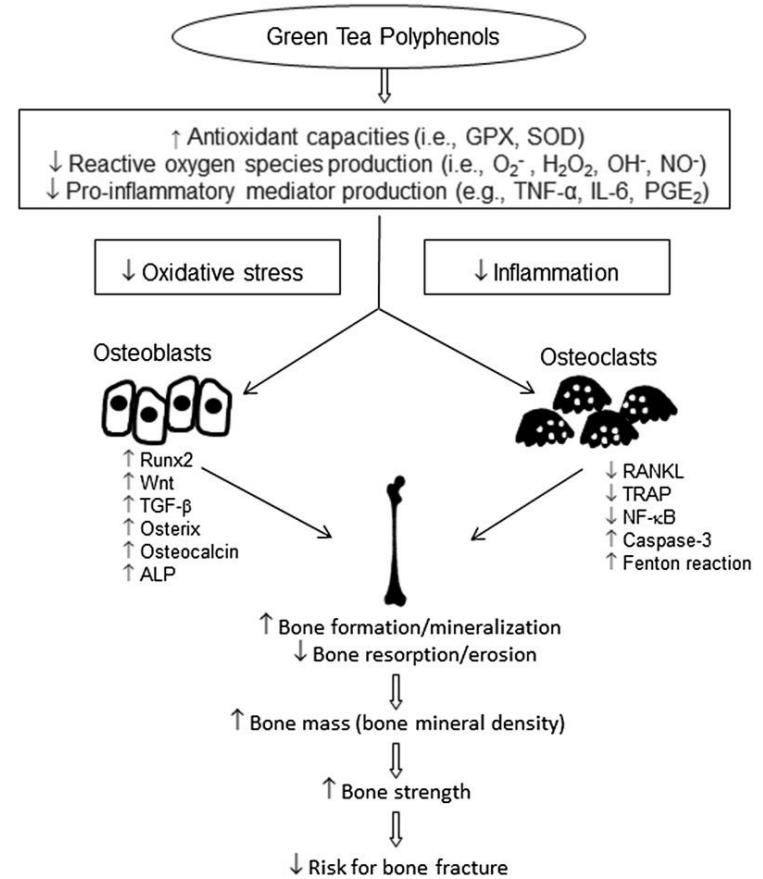


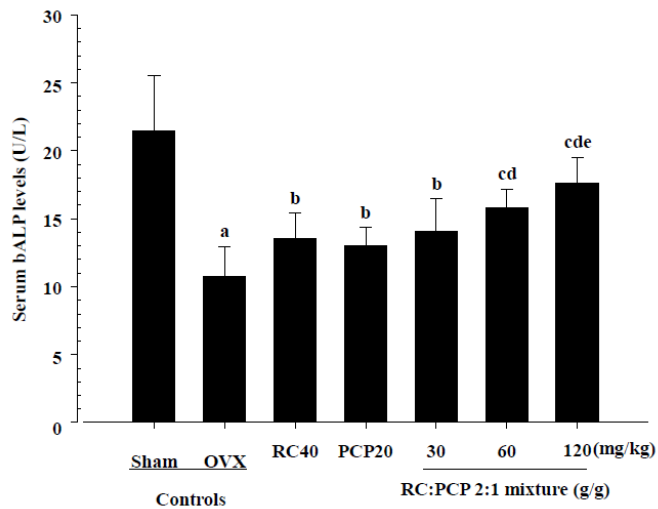


Jessica W. Pawlowski et al.; Plum and Soy Aglycon Extracts Superior at Increasing Bone Calcium Retention in Ovariectomized Sprague Dawley Rats; *J. Agric. Food Chem.* 2014, 62, 6108–6117



## Katehini poput EGCG

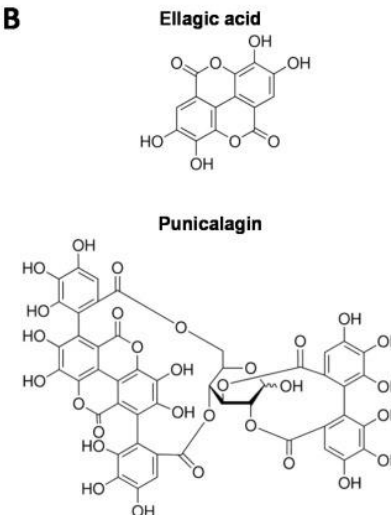




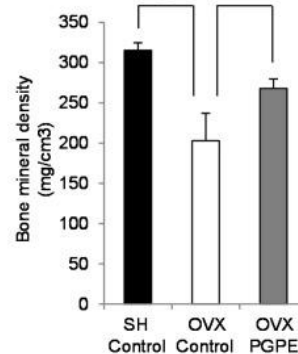
**A**

Pomegranate peel extract composition (g/100g) of dry matter	
Protein	1,54
Total sugar	81,62
Glucose	27,94
Fructose	32,79
Total fiber	-
Total phenols	15,06
Ellagic acid	2,89
Ellagic acid derivatives	5,08
Punicalagin	3,05
Gallic acid	0,89
Chlorogenic acid	0,021
Coumaric acid	0,047

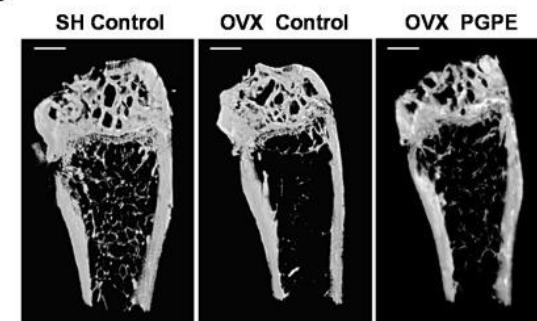
**B**



**A**



**B**



Su Jin Kang et al., Dried Pomegranate Potentiates Anti-Osteoporotic and Anti-Obesity Activities of Red Clover Dry Extracts in Ovariectomized Rats; *Nutrients* 2015, 7, 2622-2647

Mélanie Spilmont et al.; Pomegranate Peel Extract Prevents Bone Loss in a Preclinical Model of Osteoporosis and Stimulates Osteoblastic Differentiation in Vitro; *Nutrients* 2015, 7, 9265-9284



# Mi nismo sami: oni su bili tu mnogo ranije od nas...






International Journal of  
*Molecular Sciences*



*Review*

## Gut Microbiota beyond Bacteria—Mycobiome, Virome, Archaeome, and Eukaryotic Parasites in IBD

Mario Matijašić <sup>1,\*</sup> , Tomislav Meštrović <sup>2</sup>, Hana Čipčić Paljetak <sup>1</sup>, Mihaela Perić <sup>1</sup>, Anja Barešić <sup>3</sup>  and Donatella Verbanac <sup>4</sup> 

<sup>1</sup> Center for Translational and Clinical Research, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; hana.paljetak@mef.hr (H.Č.P.); mihaela.peric@mef.hr (M.P.)

<sup>2</sup> University Centre Varaždin, University North, 42000 Varaždin, Croatia; tomlav.mestrovic@gmail.com

<sup>3</sup> Division of Electronics, Ruder Bošković Institute, 10000 Zagreb, Croatia; anja.baresic@irb.hr

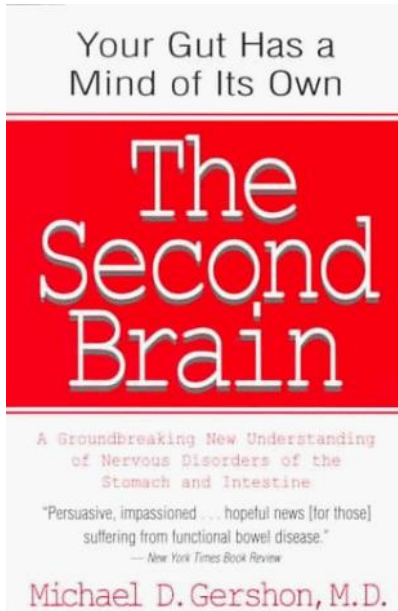
<sup>4</sup> Faculty of Pharmacy and Biochemistry, University of Zagreb, 10000 Zagreb, Croatia; dverbanac@pharma.hr

\* Correspondence: mario.matijasic@mef.hr; Tel.: +385-01-4590-070

Received: 30 January 2020; Accepted: 7 April 2020; Published: 11 April 2020



# Mikrobiota je naš novootkriveni organ



Zdravi smo kad je osigurana dobra probava i raznovrsnost u komunikaciji između:

- eukariotskih stanica tijela i
- prokariotskih stanica/mikroorganizama koji naseljavaju naše tijelo



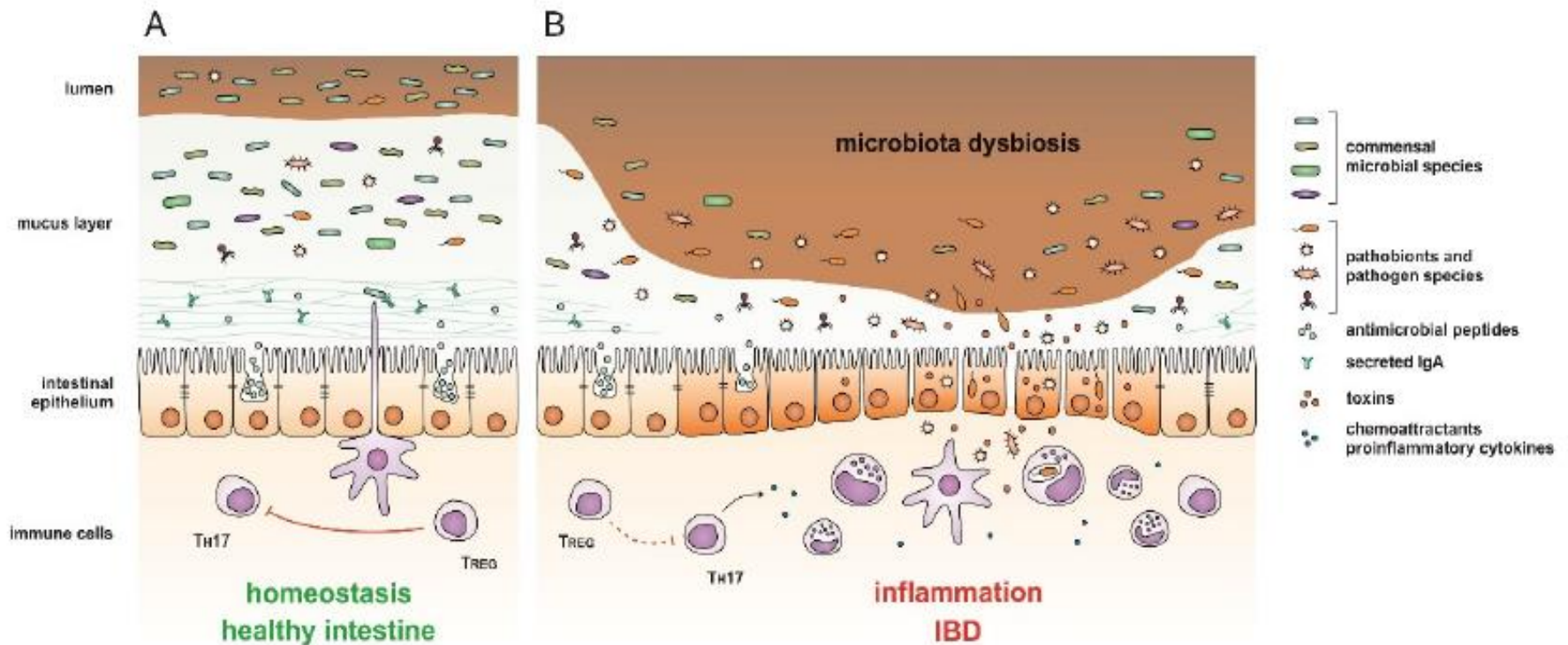
*„The international MetaHIT (Metagenomics of the Human Intestinal Tract) Project”*

*The data provide the first insights into this gene set - over 150 times larger than the human gene complement - and permit the definition of both a minimal gut metagenome and a minimal gut bacterial genome.*

*Project Coordinator – Prof. S.D. Ehrlich”*  
*Nature, 2011*

# Poremećaj u ravnoteži crijevne mikrobiote – disbioza

Važnu ulogu u osiguravanju dobre probave ima crijevna mikroflora.




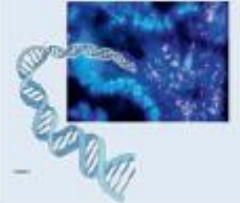



Čak 70 % stanica našega imunskog sustava nalazi se u crijevima, stoga je ravnoteža u crijevima iznimno važna i za pravilan rad imunološkog sustava.

Kronična upala nastupa kod poremećaja ravnoteže mikrobiote i vodi do nastanka kroničnih metaboličkih bolesti

# Metode istraživanja mikrobiote

Lepage, P., Gut, 2013

- **Filogenetska analiza**
  - Sekvenciranje gena za 16S rRNA
  - Sastav, relativna zastupljenost
- **Metagenomika**
  - Sekvenciranje genomske DNA
  - Analiza setova gena – funkcionalna metagenomika
  - Filogenetski odnosi
- **Metatranskriptomika**
  - Analiza cjelokupne mRNA, uvid u diferencijalnu ekspresiju gena
- **Metaproteomika**
  - Analiza ukupnih proteina – različita ekspresija ovisno o uvjetima
- **Metabolomika**
  - Profiliranje metabolizma domaćina i mikrobiote

Meta-omics		Molecule
Phylogeny		16S rDNA
Metagenomics		Chromosomal genomic DNA
Metatranscriptomics		Messenger RNA/ cDNA
Metaproteomics		Proteins/ Peptides
Metabolomics		Metabolites

NAŠ DOPRINOS





# SCIENTIFIC REPORTS

**OPEN** **Methodology challenges in studying human gut microbiota – effects of collection, storage, DNA extraction and next generation sequencing technologies**

Received: 6 November 2017

Accepted: 9 March 2018

Published online: 23 March 2018

Marina Panek<sup>1</sup>, Hana Čipčić Paljetak<sup>1</sup>, Anja Barešić<sup>2</sup>, Mihaela Perić<sup>1</sup>, Mario Matijašić<sup>1</sup>, Ivana Lojkić<sup>3</sup>, Darija Vranešić Bender<sup>4</sup>, Željko Krznarić<sup>5</sup> & Donatella Verbanac<sup>1</sup>



Your article is in the Top 100 *Scientific Reports* papers in 2018

**Rad je do sada citiran 144 puta  
(podatak od 26. 09. 2022)**

# Pregledni radovi...



International Journal of  
*Molecular Sciences*



Review

## Modulating Composition and Metabolic Activity of the Gut Microbiota in IBD Patients

Mario Matijašić <sup>1,\*</sup>, Tomislav Marina Panek <sup>1</sup>, Darija Vrane and Donatella Verbanac <sup>1</sup>



International Journal of  
*Molecular Sciences*



- <sup>1</sup> Center for Translational and Croatia; mihaela.peric@mef.hr; donatella.verbanac@mef.hr (D.V.); tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>2</sup> Clinical Microbiology and Parasitology Unit, Dr. Zora Profozić Polyclinic, 10 000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>3</sup> Department of Internal Medicine, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; dvranzeljko.krznicaric1@zg.t-com.hr (D.V.); tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>4</sup> Department of Internal Medicine, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>5</sup> Department of Internal Medicine, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- \* Correspondence: mario.mati@unin.hr

Review

## Gut Microbiota beyond Bacteria—Mycobiome, Virome, Archaeome, and Eukaryotic Parasites in IBD

Mario M. Anja Bar



*diagnostics*





Academic Editors: Terrence Piva  
Received: 24 March 2016; Accepted: 24 March 2016

- <sup>1</sup> Centre for Translational and Clinical Research, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>2</sup> University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>3</sup> Division of Internal Medicine, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- <sup>4</sup> Faculty of Pharmacy and Biochemistry, University of Zagreb School of Medicine, 10000 Zagreb, Croatia; tomislav.mestrovic@unin.hr (T.M.); mariomati@unin.hr (M.M.); darijavarane@unin.hr (D.V.); donatella.verbanac@mef.hr (D.V.)
- \* Correspondence: mario.mati@unin.hr

Review

## The Role of Gut, Vaginal, and Urinary Microbiome in Urinary Tract Infections: From Bench to Bedside

Received

Tomislav Meštrović <sup>1,2,†</sup>, Mario Matijašić <sup>3,\*,†</sup> , Mihaela Perić <sup>3</sup>, Hana Čipčić Paljetak <sup>3</sup>, Anja Barešić <sup>4</sup>  and Donatella Verbanac <sup>5</sup>

*Diagnostics* 2021, 11, 7.  
<https://dx.doi.org/10.3390/diagnostics11010007>

- <sup>1</sup> University Centre Varaždin, University North, 42 000 Varaždin, Croatia; tmestrovic@unin.hr
- <sup>2</sup> Clinical Microbiology and Parasitology Unit, Dr. Zora Profozić Polyclinic, 10 000 Zagreb, Croatia
- <sup>3</sup> Center for Translational and Clinical Research, University of Zagreb School of Medicine, 10 000 Zagreb, Croatia; mihaela.peric@mef.hr (M.P.); hana.paljetak@mef.hr (H.Č.P.)
- <sup>4</sup> Division of Electronics, Ruder Bošković Institute, 10 000 Zagreb, Croatia; anja.baresic@irb.hr
- <sup>5</sup> Department of Medical Biochemistry and Haematology, University of Zagreb Faculty of Pharmacy and Biochemistry, 10 000 Zagreb, Croatia; donatella.verbanac@pharma.unizg.hr
- \* Correspondence: mario.matijasic@mef.hr
- † These authors contributed equally to this work.

# Najnovije spoznaje koje unose potencijal promjene terapijskih pristupa



Gut Microbes



The 2021-2022 Journal's Impact **IF of Gut Microbes is 10.245**, which is just updated in 2022.

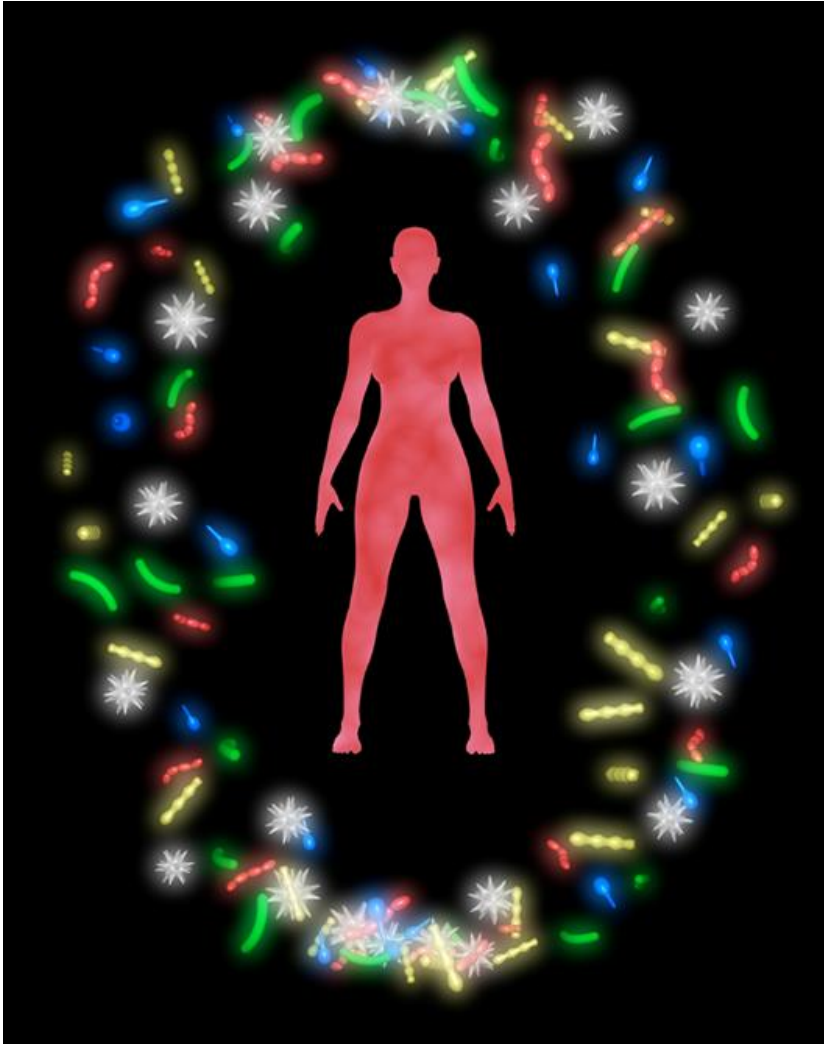
ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/kgmi20>

**Gut microbiota in mucosa and feces of newly diagnosed, treatment-naïve adult inflammatory bowel disease and irritable bowel syndrome patients**

Hana Čipčić Paljetak, Anja Barešić, Marina Panek, Mihaela Perić, Mario Matijašić, Ivana Lojkić, Ana Barišić, Darija Vranešić Bender, Dina Ljubas Kelečić, Marko Brinar, Mirjana Kalauz, Marija Miličević, Dora Grgić, Nikša Turk, Irena Karas, Silvija Čuković-Čavka, Željko Krznarić & Donatella Verbanac

*Gut Microbes*, 14:1, 2083419, DOI: 10.1080/19490976.2022.2083419

# Mogućnosti modulacije mikrobiote

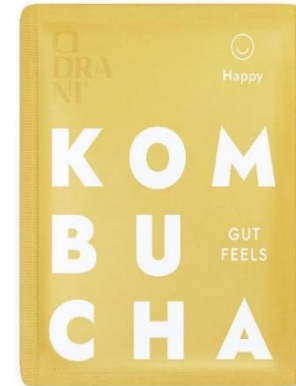
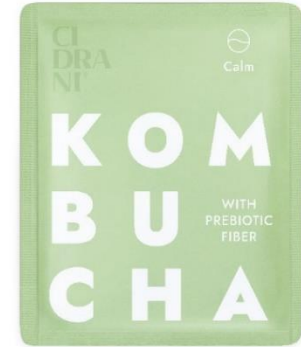


- Utjecaj prehrane
  - Makronutrijenti
  - Mikronutrijenti – vitamini, minerali
- Uloga sna
  - Mikrobiota slijedi diurnalni ritam
- Uloga stresa
  - Adrenalin kao čimbenik rasta štetnih bakterija
- Intervencije u obliku
  - Antibiotika
  - Probiotika
  - Prebiotika



# Sinbiotici

- Sinergističke “mješavine” probiotika i prebiotika
  - **Kombucha**
    - Kombucha je fermentirani napitak čija je osnova scoby – sinbiotička kultura bakterija i kvasaca. Od pamtivijeka je kombucha poznata kao kraljica za zdravlje probave.
  - **Synbio**
    - Jabučni ocat s topljivim vlaknima agave



# PREDICT study: Personalized Responses to Dietary Composition

<https://joinzoe.com/post/what-is-predict>




















## ARTICLES

<https://doi.org/10.1038/s41591-020-0934-0>

nature  
medicine



## Human postprandial responses to food and potential for precision nutrition

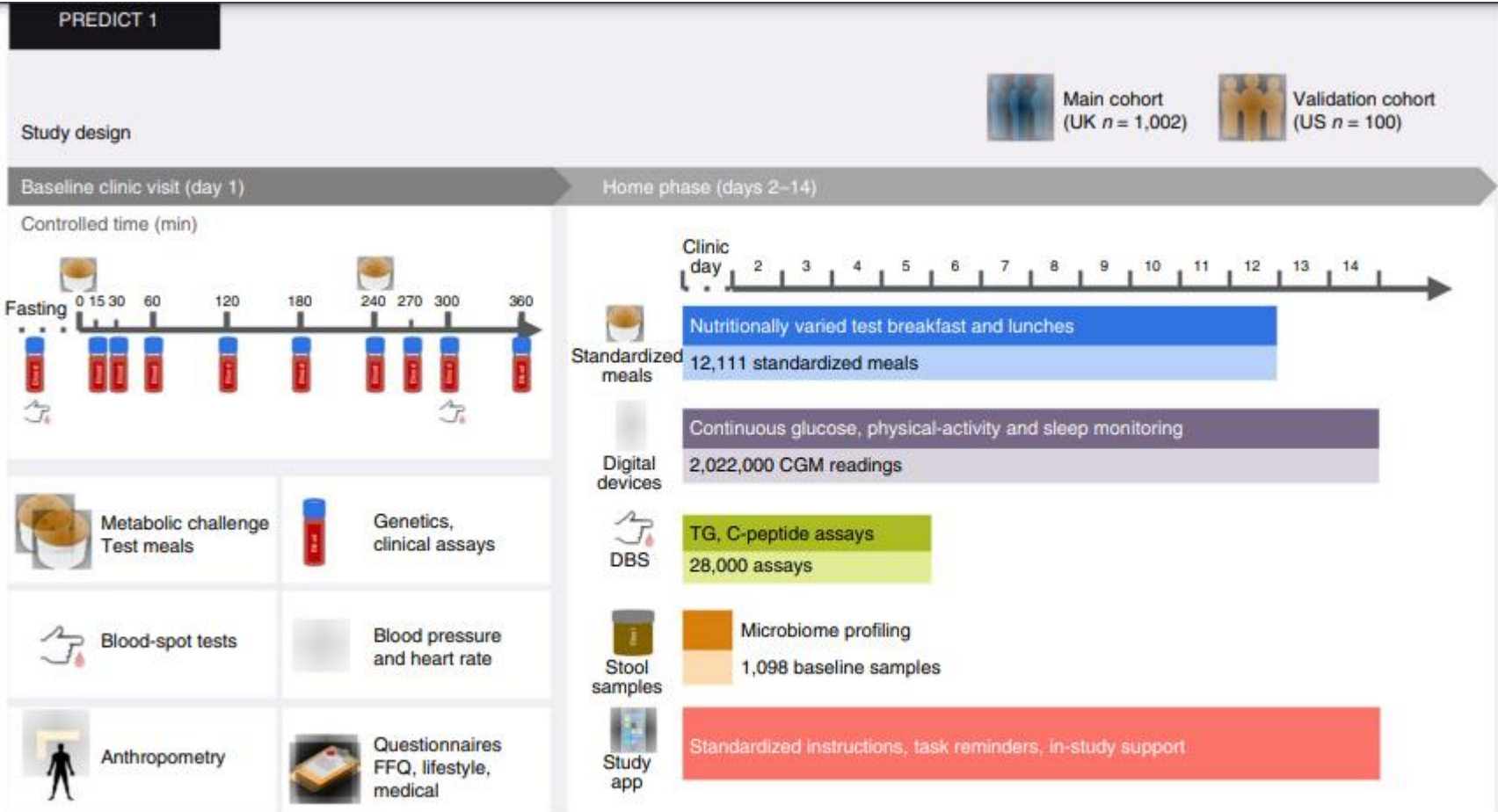
Sarah E. Berry<sup>1,18</sup>, Ana M. Valdes<sup>2,3,18</sup>  , David A. Drew<sup>4</sup> , Francesco Asnicar<sup>5</sup>, Mohsen Mazidi<sup>6</sup>, Jonathan Wolf<sup>7</sup> , Joan Capdevila<sup>7</sup> , George Hadjigeorgiou<sup>7</sup> , Richard Davies<sup>7</sup> , Haya Al Khatib<sup>1,7</sup> , Christopher Bonnett<sup>7</sup> , Sajaysurya Ganesh<sup>7</sup> , Elco Bakker<sup>7</sup> , Deborah Hart<sup>6</sup> , Massimo Mangino<sup>6</sup> , Jordi Merino<sup>8,9,10,11</sup> , Inbar Linenberg<sup>7</sup>, Patrick Wyatt<sup>7</sup> , Jose M. Ordovas<sup>12,13</sup>, Christopher D. Gardner<sup>14</sup>, Linda M. Delahanty<sup>15</sup> , Andrew T. Chan<sup>4</sup> , Nicola Segata<sup>5,18</sup>, Paul W. Franks<sup>6,16,17,18</sup> and **Tim D. Spector**<sup>18</sup>  

Metabolic responses to food influence risk of cardiometabolic disease, but large-scale high-resolution studies are lacking. We recruited  $n = 1,002$  twins and unrelated healthy adults in the United Kingdom to the PREDICT 1 study and assessed postprandial metabolic responses in a clinical setting and at home. We observed large inter-individual variability (as measured by the population coefficient of variation (s.d./mean, %)) in postprandial responses of blood triglyceride (103%), glucose (68%) and insulin (59%) following identical meals. Person-specific factors, such as gut microbiome, had a greater influence (7.1% of variance) than did meal macronutrients (3.6%) for postprandial lipemia, but not for postprandial glycemia (6.0% and 15.4%, respectively); genetic variants had a modest impact on predictions (9.5% for glucose, 0.8% for triglyceride, 0.2% for C-peptide). Findings were independently validated in a US cohort ( $n = 100$  people). We developed a machine-learning model that predicted both triglyceride ( $r = 0.47$ ) and glycemic ( $r = 0.77$ ) responses to food intake. These findings may be informative for developing personalized diet strategies. The ClinicalTrials.gov registration identifier is [NCT03479866](https://clinicaltrials.gov/ct2/show/study/NCT03479866).

*...the first in a series of large-scale, robust nutritional science studies designed to quantify and predict individual metabolic responses to different foods.*

*“More than 1000 people volunteered to take part in PREDICT 1, including 660 identical and non-identical twins from the TwinsUK cohort, providing detailed measurements covering a wide range of markers from blood glucose, fat and insulin levels to exercise, sleep and gut bacteria (microbiome).”*

# PREDICT study: tijek ispitivanja



**Fig. 1 | Experimental design.** The PREDICT 1 study comprised a primary UK-based cohort ( $n_{\max} = 1,002$  participants) and an independent US-based validation cohort ( $n_{\max} = 100$  participants). TG, triglyceride.

# ZAKLJUČCI

# Osnovni principi prehrane žena u menopauzi

- Važno je tijekom tjedna unijeti različite namirnice:
  - **Tridesetak različitih namirnica tjedno**, uglavnom biljnog porijekla – hranite se po duginim bojama.
- Obrokom treba unijeti točno određenu količinu prehrambene tvari koja odgovara našoj dobi, građi i potrebama.
- Koristiti na dnevnoj osnovi:
  - Kefir
  - Kiseli kupus
  - Kombucha
  - Kimchi
- Pokušati koristiti namirnice u izvornom obliku
  - Izbjegavati procesiranu hranu
  - Izbjegavati tzv. snack-ove (grickalice, slane i slatke izvan obroka)

# Znanstveni projekti kojima je pridružena današnja prezentacija

- «Food forensics – izrada neuronskih mreža i naprednih analitičkih metoda kao alata za forenzičko ispitivanje hrane, dodataka prehrani i ljekovitog bilja» prijavitelja SAMPLE CONTROL d. o. o. i partnera Sveučilišta u Zagrebu Farmaceutsko-biokemijski fakultet (KK.01.2.1.02.0142)
- «Inovacijski vaučeri za MSP-ove»; prijavitelja CIDRANI j.d.o.o. i partnera Sveučilišta u Zagrebu Farmaceutsko-biokemijski fakultet (KK.03.2.2.03.0371)
- «Gensko, proteinsko i RNA profiliranje kolorektalnog karcinoma primjenom tekuće biopsije»; CRCMolProfil (HRZZ broj IP-2019-04-4624)







**Pitanja?**

[Donatella.Verbanac@pharma.unizg.hr](mailto:Donatella.Verbanac@pharma.unizg.hr)  
[Donatella.Verbanac@gmail.com](mailto:Donatella.Verbanac@gmail.com)